

Seria **KRÓTKICH POMOCY LITURGICZNYCH** powstała jako narzędzie dla posługujących, w celu lepszego wypełniania funkcji. Z tych opracowań mogą korzystać osoby o różnym doświadczeniu: by rozszerzyć lub uporządkować wiedzę. Pierwsza edycja **KPL** ukazywała się w „Wieczniku” w latach 2006-2008. W obecnej, **2 edycji**, poprawiono zarówno kwestie merytoryczne, jak i szatę graficzną, uwzględniono najnowsze prawodawstwo liturgiczne. Nadto zamieszczono odnośnik (adres i QR kod) do strony internetowej zawierającej szersze opracowania i więcej źródeł dotyczących danej funkcji liturgicznej.

„Każdą celebrację liturgiczną należy starannie przygotować przy zgodnym współudziale wszystkich zainteresowanych oraz przy użyciu mszału i innych ksiąg liturgicznych, tak co do strony obrzędowej, jak i spraw duszpasterskich czy muzyki. Dokonuje się tego pod kierunkiem rektora kościoła, uwzględniając także zdanie wiernych w sprawach, które ich bezpośrednio dotyczą. Kapłanowi zaś przewodniczącemu celebracji przysługuje zawsze prawo decydowania o tym, co należy do jego zadań”. (OWMR 111)

## WPROWADZENIE

Funkcja **LEKTORA** istnieje w Kościele od pierwszych wieków chrześcijaństwa. Kościół zachęca do podejmowania tej funkcji zarówno mężczyzn, jak i kobiety. Do zadań lektora czytanie Pisma świętego w zgromadzeniu liturgicznym: lekcji przed Ewangelią oraz Ewangelii z podziałem na role w Niedzielę Palmową Męki Pańskiej i Wielki Piątek Męki Pańskiej (przy czym słowa Jezusa zawsze powinien czytać prezbiter albo diakon), by wierni ze czcią przyjęli Słowo Boże i stosowali je w swoim życiu. Lektor może także - gdy nie ma innych posługujących - śpiewać psalm, podawać intencje modlitwy wiernych i czytać antyfony na wejście i na Komunię.

## MODLITWY LEKTORA

*Każda funkcja liturgiczna jest świętym posługiwaniem, w którym człowiek jednoczy się z Chrystusem uobecniającym swe zbawcze dzieło. Jest to również służba wobec ludzi, którzy zgromadzili się na wspólną celebrację. Posługujący powinien więc modlić się – nie tylko za siebie, lecz także za tych, którym służy.*

**Przed liturgią:** Przyjdź, Duchu Święty! Udziel mi łaski godnego głoszenia słowa Bożego, a wszystkim zgromadzonym na liturgii udziel daru przyjęcia tego słowa w swoim sercu. Naucz nas wiernie pełnić wolę Ojca niebieskiego.

**Po liturgii:** Dzięki Ci, Duchu Święty, za powołanie mnie do głoszenia słowa Bożego w świętej liturgii Kościoła. Spraw, abym gorliwie wprowadzał słowo w czyn i był jego świadkiem wobec innych ludzi.

## MATERIAŁY POMOCNE DLA PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ LEKTORA:

### DOKUMENTY PODSTAWOWE:

- **KONSTITUCJA O ŚWIĘTEJ LITURGII** z 4 grudnia 1963 r.: nr. 7-8, 10-14, 21, 22§3, 24, 26-30, 34, 48.
- **OGÓLNE WPROWADZENIE DO MSZAŁU RZYMSKIEGO**, 2002: nr. 38, 55-59, 87, 99, 101, 118b, 128-130, 138, 194-198, 309, 357-362.  
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 16-29, 34, 42-45, 49, 91, 95-97, 100, 107, 109-111, 119, 120, 169, 170, 273-275, 294, 310, 336.
- **WSKAZANIA EPISKOPATU POLSKI PO OGŁOSZENIU NOWEGO WYDANIA OWMR** przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym KEP 9.03.2005 r.: nr. 10-13, 26.  
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 1-3, 7, 8, 46-54.
- **OGÓLNE WPROWADZENIE DO LITURGII GODZIN:** nr 259.  
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 241-253, 263-266.
- **WPROWADZENIE DO 2 WYD. LEKCYONARZA MSZALNEGO:** nr. 1-10, 14, 16-18, 28, 32-37, 49, 51-53, 55, 78.
- **CEREMONIAŁ LITURGICZNEJ POSŁUGI BISKUPÓW**, 2013: nr. 30-32, 115-118, 137-139.  
DLA WSZYSTKICH POSŁUGUJĄCYCH: nr. 65, 68-83, 99-109.

### OPRACOWANIA Z LITURGIKI:

- Nadolski B. **LITURGIKA**, wyd. 2, 2011-2014 (4 tomy).
- Sinka T. **ZARYS LITURGIKI**, wyd. 5, 2005.
- **OPRACOWANIA Z TEOLOGII BIBLIJNEJ** lub **KATOLICKI PRZEKŁAD PISMA ŚWIĘTEGO Z KOMENTARZEM**.

### FORMACJA LITURGICZNA:

- Szczepaniec S. (red.) **CEREMONIAŁ POSŁUG LITURGICZNYCH**, Kraków 1987.
- Mitek E. **LEKTOR: MINISTRANT SŁOWA BOŻEGO**, Opole 1993.
- Bać T. (i in., red.) **KATECHIZM SŁUŻBY LITURGICZNEJ**, wyd. 3, Katowice 2012.
- Kucharska I., Kosmowski W., Kulbacki P. (red.) **TRIDIUM PASCHALNE. PODRĘCZNIK**, wyd. 3, Kraków 2015.

### WYBRANE ZASOBY INTERNETOWE:

- CZYTANIA LITURGICZNE NA KAŻDY DZIEŃ: [niezbednik.niedziela.pl](http://niezbednik.niedziela.pl)
- DOKUMENTY LITURGICZNE: [liturgia.episkopat.pl](http://liturgia.episkopat.pl)
- NAJNOWSZE DOKUMENTY KOŚCIOŁA POLSKIEGO O LITURGII: [pomocniczy.diecezja.swidnica.pl/index.php/liturgia](http://pomocniczy.diecezja.swidnica.pl/index.php/liturgia)
- **CENTRALNA DIAKONIA LITURGICZNA:**  
[www.oaza.pl/cdl](http://www.oaza.pl/cdl)

Niniejsza broszura (do pobrania): [utn.pl/cdl--kpl-lektor](http://utn.pl/cdl--kpl-lektor)

Strona zawierająca więcej materiałów dotyczących funkcji liturgicznych: [utn.pl/cdl--kpl](http://utn.pl/cdl--kpl)



## KRÓTKIE POMOCY LITURGICZNE

## LEKTOR



## PRZYGOTOWANIE I SPOSÓB WYKONANIA POSŁUGI

oprac. Wojciech Kosmowski  
odpowiedzialny za CDL  
red. techniczna: Patrycja Kulczewska  
[cdl@oaza.pl](mailto:cdl@oaza.pl)

we Wspomnienie św. Kingi, dziewicy, AD 2018

*Do pełnienia różnych zadań w życiu należy się starannie przygotować, zwłaszcza, gdy jest to służba najwznioślejsza – samemu Bogu w czynnościach liturgicznych. Przygotowanie to powinno być różnorakie:*

## **PRZYGOTOWANIE DALSZE**

### **DUCHOWE**

Liturgia jest źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego. Posługa liturgiczna nie ogranicza się tylko do czynności spełnionej w liturgii, lecz jest także diakonią we wspólnocie. Wskazane jest zaangażowanie osób pełniących funkcję lektora w inne dzieło apostołskie w rodzinie, parafii np. związane z posługą słowa - redagowanie gazety parafialnej.

### **TEOLOGICZNE**

**Lektor** powinien czytać i znać Pismo Święte. Głoszenie słowa Bożego wymaga jego rozumienia, posiadania wiedzy teologicznej, która może być zdobyta podczas formacji w grupach apostołskich, zwłaszcza na kursach lektorskich lub w czasie studiów teologicznych. Znajomość podstaw teologii biblijnej pomoże lektorowi ze zrozumieniem przekazywać tajemnice Słowa Bożego, a znajomość liturgiki pomoże lepiej spełniać posługę w kontekście całej Eucharystii.

### **WSPÓLNOTOWE**

Przygotowanie do pełnienia każdej funkcji liturgicznej powinno dokonywać się we wspólnocie, np. podczas spotkań formacyjnych poświęconych rozważaniu tematu liturgii, tzw. kręgów liturgicznych.

## **PRZYGOTOWANIE BLIŻSZE**

### **PODZAS PRÓB PRZED LITURGIĄ NALEŻY ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA:**

- ☞ artykulację i dykcję osoby mającej pełnić funkcję lektora (nie mogą jej pełnić osoby nieumiejące czytać wyraźnie),
- ☞ wskazanie tego, jakie czytania mają być wykonane, ewentualnie wybranie lekcji (jeśli przepisy liturgiczne na to pozwalają); gdy jest kilka możliwości, a uzgodnienie tego z kapłanem będzie możliwe dopiero tuż przed liturgią, należy przygotować się do wszystkich,
- ☞ określenie, ile osób ma pełnić tę posługę – jeśli jest odpowiednia liczba przygotowanych osób, to poszczególne lekcje i inne czytania można podzielić między kilku lektorów,
- ☞ przeczytanie lekcji na głos, aby wychwycić pułapki językowe, rozważyć tekst biblijny i nauczyć się czytania (patrz dalej: zasady przygotowania i odczytywania lekcji),
- ☞ ustalenie miejsca w procesji wejścia i w czasie wyjścia do zakrystii (zazwyczaj za ministrantami ołtarza),
- ☞ wskazanie miejsc\*, które mają zająć posługujący (w pobliżu miejsca wykonywania posługi),
- ☞ określenie, kiedy i w jaki sposób należy podejść do ambony i odejść na miejsce – droga do przejścia powinna być jak najkrótsza,

- ☞ jeśli lektor ma nieść Ewangeliarz, należy przećwiczyć sposób niesienia tej księgi i to, gdzie ją położyć i jakie gesty wykonać (tylko skłon głowy po dojściu do ołtarza),
- ☞ strój posługujących – dla mężczyzn może być to alba (gdy jej krój tego wymaga, to także humerał i pasek) bądź komża (w zależności od panującego zwyczaju także sutanka, kołnierz, rewerenda).
- \* Funkcję lektora mogą także pełnić osoby zajmujące miejsca poza prezbiterium – ich strój winien być godny i odświętny, w żadnym wypadku zbyt swobodny, roboczy lub plażowy.

## **UZGODNIENIA Z INNYMI UCZESTNIKAMI CELEBRACJI**

- ✓ **główny celebrans** lub osoba przez niego wyznaczona (np. ceremoniarz) decyduje o tym, jaka lekcja i jaka jej wersja (dłuższa czy krótsza) ma być wykonana – o ile przepisy liturgiczne dają taki wybór;
- ✓ **z ceremoniarzem** należy ustalić trasę procesji wejścia i ustawienie w procesji (zazwyczaj: za ministrantami ołtarza), sposób oddania czci ołtarzowi i zajmowanie miejsca w prezbiterium\*;
- ✓ jeśli nie ma diakona, to w porozumieniu **z ceremoniarzem** jeden z lektorów ubrany w albę (zwykle lektor 1.) może nieść Ewangeliarz w procesji wejścia;
- ✓ **z ceremoniarzem** lub **komentatorem** należy ustalić, czy nie ma komentarzy liturgicznych przed czytaniem (jeśli są, to lektor powinien podejść do ambony dopiero po zakończeniu komentarza);
- ✓ **z psalterzystą** powinien uzgodnić, jakie czytanie zostało wybrane, by ten przygotował odpowiedni psalm; lektor może także przećwiczyć z psalterzystą sposób podchodzenia do ambony i odchodzenia na miejsce – jeśli ceremoniarz zdecydował, że mają robić to razem;
- ✓ jeśli jest **kilku lektorów**, to powinni uzgodnić między sobą, kto co czyta; w przypadku czytania Ewangelii w dniach liturgicznych wskazanych we wprowadzeniu, należy także wspólnie to przećwiczyć;
- ✓ w porozumieniu **z zakrystianem** należy przygotować odpowiedni lekcjonarz i Ewangeliarz z zaznaczonymi właściwymi czytaniem.

## **PRZYGOTOWANIE BEZPOŚREDNIE**

### **TUŻ PRZED CELEBRACJĄ NALEŻY PAMIĘTAĆ O TYM, ŻE:**

- ☞ posługujący przychodzą do zakrystii co najmniej 15 minut (w dni powszednie) lub 30 minut (w święta i uroczystości) przed liturgią, aby dokonać ostatnich uzgodnień i czy nie zmieniły się inne wcześniejsze ustalenia, ew. zapytać w sprawie wyboru czytania,
- ☞ na ambonie należy przygotować lekcjonarz z zaznaczonym tekstem,
- ☞ jeśli lektor czyta również modlitwę wiernych, to estetyczną kartkę z czytelnie napisanymi, a najlepiej wydrukowanymi wezwaniami należy włożyć do estetycznej i sztywnej okładki i położyć ją w pobliżu miejsca spełniania posługi,

- ☞ przed liturgią należy również sprawdzić działanie mikrofonu (głośność, długość kabli, sposób włączania i wyłączania oraz zmiany ustawienia); lektor 1 może wyregulować wysokość mikrofonu przed liturgią,
- ☞ istotnym elementem przygotowania jest **wspólna modlitwa** zespołu służby liturgicznej i chwila skupienia w ciszy.
  - \* Jeśli funkcję lektora posługujący wykonuje jednorazowo (nie jest członkiem zespołu), to winien zająć wskazane przez ceremoniarza miejsce jeszcze przed celebracją.

## **PODSTAWOWE ZASADY PRZYGOTOWANIA:**

- ☞ podstawą owocnego przekazu jest **rozumienie czytanego tekstu** - na przygotowanie i rozważenie czytania trzeba poświęcić czas;
- ☞ **podział** tekstu biblijnego **na części** według treści i sensu (każda z nich zawiera zazwyczaj jakąś samodzielną myśl czy obraz, choć czasem może być ich więcej) – pozwala to lektorowi uchwycić sens logiczny i właściwie go zaprezentować;
- ☞ bardzo ważną rolę odgrywa właściwe stosowanie **przerw (pauz)**, które oddzielają poszczególne części; ich miejsce wyznaczają znaki przestankowe lub sens zdania;
- ☞ znaki interpunkcyjne sugerują także sposób **modulacji głosu** tj. zmiany wysokości tonu;
- ☞ **akcent**, nie tylko gramatyczny - w każdej części zdania, która posiada swój własny sens, akcentuje się tylko jeden wyraz (słowo posiadające największe znaczenie); akcent bardzo rzadko leży na przymiotnikach, przeczeniach i na końcu zdania;
- ☞ spokojny i głęboki **oddech** oraz świadome stosowanie pauz pozwala utrzymać odpowiednie **tempo** czytania (do 80 słów na minutę);
- ☞ podczas czytania musi być zachowana także **melodyka zdania**, która razem z właściwym akcentem i tempem nadaje czytany zdaniom koloryt, pozwala zrozumieć nie tylko ich treść, ale i sens;
- ☞ **czytać należy na głos** - czytanie po cichu nie pozwala wyćwiczyć artykulacji ani oddechu;
- ☞ **staranna dykcja** ułatwia słuchaczom zrozumienie tekstu; nie może być zniekształcona przez gwarowe naleciałości, indywidualne manieri, neologizmy czy błędy; **ćwiczenia dykcji** to nieodzowny element przygotowania do pełnienia posługi słowa.

## **ZASADY ODCZYTYWANIA LEKCJI:**

- ☞ powinny one zostać wygłoszone dopiero wtedy, gdy wszyscy usiądą i zapadnie cisza,
- ☞ podczas czytania ręce należy położyć na ambonie, ewentualnie ręce powinny być złożone,
- ☞ ważne jest nawiązywanie kontaktu wzrokowego ze słuchającymi – przed rozpoczęciem czytania i każdą nową myślą,
- ☞ lektor nigdy nie podaje opisu czytania zawartego w nagłówku ani innego wprowadzenia czy komentarza.